

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/48/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014200493
Dátum vydania rozhodnutia: 09.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014200493.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa : Y. S., nar. X. H. XXXX, bytom V. B. č. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 21Sd/83/2014-20 zo dňa 11.decembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 21Sd/83/2014-20 zo dňa 11.decembra 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo 4. marca 2014, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zvýšila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa od 17.1.2014 na 134,00 EUR mesačne. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že pri kontrolnej lekárskej prehliadke realizovanej 17.1.2014 posudkový lekár sociálneho poistenia konštatoval zmenu miery poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľa z pôvodných 50 % pri vzniku jeho invalidity na súčasných 60 %.

Krajský súd tak rozhodol podľa odôvodnenia rozsudku preto, že po oboznámení sa s lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne a so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa dospel k presvedčeniu, že posudkoví lekári náležitým spôsobom vyhodnotili zdravotné ťažkosti navrhovateľa, vychádzajúc z jeho zdravotnej dokumentácie, a zhodli sa vo vyslovenom posudkovom závere. Ich posudky logicky a presvedčivo, na základe správne a úplne zistených zdravotných ťažkostí navrhovateľa, a v súlade so zákonnými a posudkovými kritériami konštatovali

trvanie invalidity navrhovateľa s preukázanou nepriaznivou zmenou v jeho duševných ťažkostiach. Vychádzajúc zo zdravotnej dokumentácie navrhovateľa, posudkových a zákonných kritérií nemal krajský súd pochybnosti o správnosti posudkov posudkových lekárov, preto pri posúdení vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia vychádzal z ich záverov.

Ďalej krajský súd konštatoval, že konanie odporkyne, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo realizované v súlade so zákonom, a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Odporkyňa postupovala správne, keď na základe riadne určenej kontrolnej lekárskej prehliadky, ktorá bola stanovená s predpokladom zmeny zdravotného stavu navrhovateľa, opätovne zisťovala stav jeho zdravotných ťažkostí. Správne vychádzala z posudku posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne, ktorý bol vo svojom obsahu potvrdený aj posudkovým lekárom ústredia. Na základe preukázaného zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľa, ktoré sa prejavilo v navýšení percentuálnej miery jeho zníženej pracovnej schopnosti, rozhodla odporkyňa napadnutým rozhodnutím správne, keď na základe správne vykonaného výpočtu zvýšila sumu invalidného dôchodku. Z posudkov posudkových lekárov vyplynulo, že po hospitalizačnej liečbe navrhovateľa koncom roka 2013 sa stav navrhovateľa upravil na úroveň stredne ťažkej depresie, preto vyjadrenie percentuálnej miery jeho zníženej pracovnej schopnosti pod položkou zohľadňujúcou ťažkú formu depresie, bolo maximálne. Navrhovateľ nepreukázal nesprávne, prípadne neúplné zhodnotenie jeho zdravotných ťažkostí. Na navrhovateľom tvrdené ťažkosti súvisiace s pohybovo-oporným aparátom nemohol krajský súd prihliadať a uvedené tvrdenie nemohlo zvrátiť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, pretože tieto zdravotné ťažkosti neboli podložené žiadnym objektivizujúcim vyšetrením. Na základe uvedených dôvodov krajský súd napadnuté rozhodnutie ako zákonné a vecne správne potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že nesúhlasí so závermi, ktoré sú uvedené v rozsudku. Poukázal na to, že pri posudzovaní jeho zdravotného stavu bol braný do úvahy iba jeho duševný stav, pre ktorý nie je schopný výkonu ani jednoduchej manuálnej činnosti. Súd nebral do úvahy, že okrem individualizujúceho ochorenia trpí asi 20 rokov ochorením chrbtice a kolien; každoročne chodí na rehabilitácie, ktoré si sám platí. Navrhovateľ priložil aj lekárske potvrdenia z r. 1995, 1997 a z marca 2015. Požiadal o preskúmanie dôkazov, zrušenie rozsudku krajského súdu a o vrátenie veci na opätovné prejednanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu toto označila za neopodstatnené. Poukázala na to, že navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia a ktoré by spochybnili alebo vyvrátili prijatý záver. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal zhoršenie zdravotného stavu v rozsahu, ktorý by odôvodňoval určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Závery napadnutého rozhodnutia považovala za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 09.01.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil jeho zákonnosť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Kľúčovou otázkou pri posudzovaní nároku na invalidný dôchodok je otázka vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Nárok na invalidný dôchodok je v zmysle zákona o sociálnom poistení podmienený invaliditou poistenca, ktorá spočíva v tom, že poistenec má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V konaní nebol sporný skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a vyplýva z pripojeného administratívneho spisu odporkyne, t.j., že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.03.2014 zvýšila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa od 17.01.2014 s odôvodnením, že podľa odborného posudku o invalidite, vypracovaného posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Zvolen, zo dňa 17.01.2014, navrhovateľ má od 17.01.2014 pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový lekár v posudku uviedol, že navrhovateľ je v liečbe psychiatra od roku 2006, od roku 2010 do súčasnosti sú u neho prejavy depresie, jeho stav si vyžiadal pre epizódu stredne ťažkej depresie hospitalizáciu v roku 2013. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie s poklesom pracovnej schopnosti 60 % boli určené Duševné choroby a poruchy správania, ťažké formy, podľa Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitoly V, položky 3, písmena b). Za iné zdravotné postihnutia nedošlo k zvýšeniu určenej percentuálnej miery. Kontrolná

lekárska prehliadka bola určená na január 2017.

Navrhovateľ podal včas opravný prostriedok, ktorý odôvodnil nesprávnym posúdením svojho zdravotného stavu. Poukázal na svoj zlý zdravotný stav, kvôli ktorému sa lieči v psychiatrickej ambulancii z depresii a že nie je schopný ani výkonu jednoduchej manuálnej práce. Žiadal o zrušenie rozhodnutia odporkyne.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený posudkovou lekárkou odporkyne, vysunutej pracoviska v Banskej Bystrici, ktorá dospela vo svojom posudku z 20.06.2014 k zhodnému záveru ako posudkový lekár pobočky. Dodala, že vzhľadom na priebeh hospitalizácie s komplexnou liečbou antidepresívami a psychoterapiou, pri ktorej došlo k vymiznutiu patologického psychického obsahu myslenia, považuje stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % za maximálnu. Hospitalizácia totiž preukazuje, že navrhovateľov stav je možné zlepšiť komplexnou liečbou a teda nie sú prítomné zafixované psychické zmeny bez možnosti ovplyvnenia, ktoré by podmieňovali vyššie percentuálne ohodnotenie.

Na pojednávaní pred krajským súdom, ktoré sa konalo dňa 11.12.2014, navrhovateľ uviedol, že okrem ochorenia, ktoré bolo posudkovo zohľadnené, trpí asi 20 rokov ochorením chrbtice a kolien, z toho dôvodu nebol ani odvedený na základnú vojenskú službu. Ďalej uviedol, že dôkazy o tom boli v zdravotnej dokumentácii a posudkový lekár ich nijakým spôsobom do úvahy nezobral. Na otázku súdu povedal, že z posledného obdobia nemá odborné vyšetrenia, týkajúce sa týchto zdravotných ťažkostí, pretože na odborné vyšetrenia nechodí asi 10 rokov, chodí asi 2x ročne len na rehabilitácie, ktoré si sám platí.

Zástupkyňa odporkyne navrhla potvrdiť rozhodnutie odporkyne ako zákonné a vecne správne.

Krajský súd rozhodol na základe preskúmania lekárskeho posudku a zdravotnej dokumentácie navrhovateľa, ďalej preskúmal spôsob výpočtu invalidného dôchodku a venoval sa i tvrdeniu navrhovateľa o potrebe zhodnotenia jeho ťažkostí s pohybovo-oporným aparátom. Krajský súd vyhodnotil, že toto tvrdenie nebolo podložené žiadnym objektívizujúcim vyšetrením. Takýto postup krajského súdu sa odvolaciemu súdu javí primeraný a správny.

Navrhovateľom predložené lekárske správy z ortopedického vyšetrenia z marca 2015 a z rehabilitácie zo septembra 2015 v súdnom odvolacom konaní podľa názoru odvolacieho súdu nemohli byť posúdené príslušnými posudkovými lekármi, pretože vznikli až po riadnom vypracovaní týchto posudkov. Odvolací súd poukazuje na to, že navrhovateľ sa o existencii týchto ťažkostí nezmiňoval ani pri prehliadkach zameraných práve na posúdenie jeho zdravotného stavu s cieľom vypracovania posudkov posudkových lekárov o poklese jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a nepoukázal na ne ani vo svojom opravnom prostriedku. Je potrebné pripomenúť, že žiadateľ o dávku je povinný počas konania pred posudkovým lekárom prinajmenšom uviesť tvrdenia o svojom nepriaznivom zdravotnom stave a poskytnúť potrebnú súčinnosť pri jeho objektívnom skúmaní predložením dôkazných prostriedkov (správ z lekárskeho vyšetrenia) na podporu svojich tvrdení, o čom bol navrhovateľ aj poučený. Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ prvýkrát spomenul problémy s chrbticou a kolenami až na pojednávaní krajského súdu, čo bolo až po vypracovaní všetkých relevantných posudkov. S ohľadom na charakter tvrdených problémov by však na tieto ťažkosti, ak by ním boli dôvodne pociťované ako dlhodobo znižujúce jeho pracovný potenciál, musel upozorňovať už skôr. Keďže i v správnom súdnictve v sociálnych veciach je nutné dbať na hospodárnosť a nevyhnutnú koncentráciu konania, a preskúmava sa zákonnosť konania a rozhodnutia správneho orgánu (odporkyne), odvolací súd má za to, že nové tvrdenie o ďalších zdravotných problémoch a neskoršie lekárske správy predložené až v štádiu odvolacieho súdneho konania, nie sú spôsobilé spochybníť závery, ku ktorým dospeli posudkoví lekári v čase rozhodovania odporkyne (§ 250i O.s.p.), ktorej postup a rozhodnutie je predmetom preskúmania súdom. Vo všeobecnosti odvolaciemu súdu neprináleží posudzovať zdravotný stav navrhovateľa z odborného medicínskeho hľadiska, čo je úlohou zákonom poverených posudkových lekárov sociálneho poistenia, preto z tohto pohľadu odvolací súd ani neposudzuje tieto lekárske správy a s poukazom na

uvedené musí konštatovať, že v konaní príslušných posudkových lekárov ako aj odporkyne nezistil také pochybenia, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia a preto ani súd prvého stupňa nepochybil, ak jej rozhodnutie z tohto dôvodu potvrdil.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené im dostupnými odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými samotným navrhovateľom, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľom uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Uvádzané pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, nebolo možné považovať za dôvodné a tieto sú vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jeho zdravotného stavu (v porovnaní so stavom ustáleným v čase rozhodovania odporkyne), podloženému relevantnými aktuálnymi lekárskymi nálezmi, navrhovateľ môže opätovne požiadať o nové preskúmanie miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V novom konaní by sa posudkoví lekári museli zaoberať všetkými lekárskymi správami a tvrdenými relevantnými zdravotnými ťažkosťami, ktoré by im boli predložené.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.